

Schaf de KEI-wetgeving af

Binnenkort beslist Minister Dekker voor Rechtsbescherming (VVD) over de toekomst van KEI. Maar wat moet er dan gebeuren met KEI-Rechtsvordering? De Haagse cassatieadvocaat pleit voor afschaffing.

DOOR / JAN WOUTER ALT

Welk lot treft het deel van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering dat de KEI-wetgeving bevat als de minister zijn beslissing over KEI neemt? Wat mij betreft, schaft hij die wetgeving zo snel mogelijk af.

Over de wenselijkheid van de KEI-wetgeving is überhaupt nauwelijks gediscussieerd. Afgezien van digitaal procederen stond KEI voor vereenvoudiging en versnelling van de procedure.¹ Snelheid zou kwaliteit zijn. De rechter zou een actievere rol toebedeeld krijgen in de vorm van een regiefunctie.² De basisprocedure in vorderingszaken zou eenvormig moeten worden gecomprimeerd tot een procesinleiding, antwoord en zitting. Bewijslevering zou zo veel mogelijk (uiterlijk) op die zitting moeten plaatsvinden. Een commissie herijking bewijsrecht adviseerde die bewijslevering zo veel mogelijk naar voren te halen, liefst nog vóór aanvang van de procedure, en op overtreding daarvan een sanctie plaatsen,³ wat vervolgens zonder discussie in een wetsontwerp is opgenomen.⁴

Maar de KEI-wetgeving heeft potentieel negatieve effecten. Ons huidige civiele procesrecht kent als elementair beginsel de waarheidsvinding.⁵ De rechter dient zo veel mogelijk op basis van de reële werkelijkheid recht te doen en niet op basis van een *fictieve* werkelijkheid, die het gevolg is van een onvoldragen debat. KEI trachtte dit op te lossen door de regiefunctie van de rechter verder te benadrukken, maar smoort de effectiviteit daarvan vervolgens door de beknotting van het debat in tijd en omvang. Zoals Duk aangeeft, passen lang niet alle procedures in de 'mal'

van eis, antwoord en comparitie.⁶ Wanneer partijen dat niet *in* een procedure kunnen dan leidt dat tot een waterbedeffect, bijvoorbeeld middels een explosieve toename van voorlopige getuigenverhoren.⁷

Waar het burgerlijk procesrecht dienend zou moeten zijn aan de oplossing van het geschil,⁸ is het nu een hindernisrace,⁹ wat door de KEI-wetgeving alleen nog maar zal toenemen. Duk attendeert in 2013 al op de onwenselijkheid van het in omvang en in tijd beperken van processtukken.¹⁰ Met name het verkorten in eerste aanleg en in hoger beroep van de toch al korte termijnen voor indienen van processtukken leiden wat hem betreft tot wapenongelijkheid. Immers, waar de eisende of appellerende partij maanden feitenonderzoek kan doen alvorens toe te slaan, moet de gedaagde partij het met zeer korte antwoordtermijnen doen. Duk acht de rechterlijke terughoudendheid op zijn plaats omdat een civiel proces nu eenmaal in de eerste plaats een proces van partijen zelf is.

Ik ben het dan ook met Duk¹¹ eens dat het dan ook in beginsel *aan par-*

tijen is om het tempo van de procedure te bepalen en niet aan de rechter of aan de opstellers van een landelijk procesreglement, nu het ook de verantwoordelijkheid *van partijen* is om voldoende te stellen. In dat kader acht ik het evenmin wenselijk dat de vraag of een partij al dan niet gelegenheid krijgt voor uitstel, re- en dupliek of pleidooi ter comparitie afhankelijk is van de welwillendheid van de rechter in kwestie. Partijen moeten in dat verband gelijke kansen krijgen. Dat krijgen ze niet met KEI-Rechtsvordering.

Ons burgerlijk procesrecht is dus beter af zonder de KEI-wetgeving. Ook rechter en bijzonder hoogleraar rechtspleging Margreet Ahsmann pleitte onlangs nog voor afschaffing van de KEI-wetgeving inclusief het nieuwe bewijsrecht om vervolgens eerst behoorlijk te onderzoeken welke ICT-projecten prioriteit hebben.¹² Daar ben ik het van harte mee eens.

Jan Wouter Alt is cassatieadvocaat bij Alt kam Boer Advocaten in Den Haag en advocaat-redactielid van dit blad.

NOTEN

- 1 MvT *Kamerstukken II* 2014/15 34 059, 3, par. 1.1
- 2 MvT *Kamerstukken II* 2014/15 34 059, 3, par. 1.4.
- 3 Adviesrapport Modernisering burgerlijk bewijsrecht van de Expertgroep.
- 4 <https://www.internetconsultatie.nl/bewijsrecht>.
- 5 W.D.H. Asser, *Asser-Procesrecht-3-Bewijs*, Deventer-Kluwer 2017, nr. 74 en R.H. de Bock *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van de feiten in een civiele procedure*, diss. Tilburg 2011, Kluwer 2011, p. 33 en p. 98-100.
- 6 R.A.A. Duk, 'Het einde van de advocatuur zoals u die kende?' in: P.J.M. von Schmidt auf Altenstadt, F.E. Vermeulen en B.T.M van der Wiel (red.), *Middelen voor Meijer: Liber Amicorum mr. R.S. Meijer*, Den Haag Boom 2013, p. 71-82.
- 7 H.J.W. Alt, 'Sneller proces mag niet ten koste gaan van de waarheidsvinding', *Advocatenblad* 2017 nr. 6, p. 54-56.
- 8 Om het met de woorden van Asser te zeggen: Recht doen is nu eenmaal niet heersen maar dienen. Zie W.D.H. Asser, 'Stelplicht, een kraaienpoot op de weg van de waarheidsvinding', *TCR* 2012-4 laatste volzin.
- 9 Zie Duk 2013 p. 75-76 die een dergelijke beeldspraak hanteert.
- 10 Duk 2013, p. 71-82.
- 11 Duk 2013, p. 71-82.
- 12 <https://www.mr-online.nl/frits-bakker-luister-naar-deze-hoogleraren/>.